

POSITION PAPER

DATUM: 11 oktober 2018

ONDERWERP: Position paper digitale overheid

Wet digitale overheid heeft gevolgen voor pensioendeelnemers

Pensioenfondsen en de digitale overheid zijn in toenemende mate met elkaar verweven. Het wetsvoorstel Digitale Overheid is relevant voor de pensioensector omdat:

1. Gegevensuitwisseling met de overheid van cruciaal belang is om het pensioen uit te keren waar mensen recht op hebben. Op dat terrein bestaat veel ruimte voor verbetering.
2. Pensioendeelnemers een financiële bijdrage leveren aan de bekostiging van de digitale infrastructuur van de overheid. Het is belangrijk dat de uitvoeringskosten zo beperkt mogelijk blijven.
3. Pensioendeelnemers indirect een deel van de rekening betalen voor te dure of zelfs mislukte ICT-projecten van de overheid.
4. Het belang van pensioendeelnemers kan ondersneeuwen, omdat pensioenfondsen een *vreemde eend in de bijt* zijn als afnemer van diensten van de digitale overheid. Naast kostenefficiency is de vormgeving van de infrastructuur relevant om digitale pensioencommunicatie te bevorderen. De overlegstructuur van de digitale overheid dient ook de belangen van de pensioenfondsen als afnemer mee te wegen.

Gegevensuitwisseling bevorderen zodat pensioen zijn bestemming bereikt

1. Is de staatssecretaris bereid om te bezien hoe de gegevensuitwisseling tussen de overheid en pensioenfondsen integraal kan worden verbeterd om te voorkomen dat pensioendeelnemers pensioenopbouw en pensioenuitkeringen mislopen?

Pensioenfondsen zijn op aarde om aan de deelnemers pensioenuitkeringen te doen. Alle activiteiten, het innen van de premies, het vermogensbeheer en de administratie staan uiteindelijk allemaal ten dienste van dat ene doel: zorgen dat de deelnemer een uitkering krijgt die rechtmatig en adequaat is. Pensioenfondsen vinden het dan ook frustrerend als er *wel* een uitkering klaarstaat maar de rechtmatige ontvanger van die uitkering *niet* gevonden kan worden.

- De Pensioenfederatie ziet graag dat wettelijke belemmeringen worden weggenomen om pensioenen toe te kennen aan degene die het toekomt. Bij het opbouwen en uitkeren van pensioenen is het onder meer van belang of mensen trouwen, scheiden, arbeidsongeschikt raken, weduwe worden etcetera. Veel belangrijke signalen worden automatisch uitgewisseld via de Basis Registratie Personen zodat pensioenen tijdig uitgekeerd of juist stopgezet kunnen worden. Toch worden onnodig veel pensioenen niet uitgekeerd, en verlopen uitvoeringsprocessen inefficiënt omdat gegevensuitwisseling ontbreekt. Optimalisering van de gegevensuitwisseling tussen overheid en pensioenfondsen is essentieel om dit te voorkomen.

Enkele praktijkvoorbeelden ter illustratie:

- Pensioenfondsen ondernemen allerlei pogingen om oud-deelnemers te traceren die naar het buitenland zijn verhuisd. In binnen- en buitenland is het sowieso moeilijk om mensen op te sporen die uit beeld zijn verdwenen vóór de introductie van het BSN-nummer. Bijvoorbeeld als ze vergeten zijn zich uit te schrijven bij de gemeente. Met behulp van gegevensuitwisseling met databestanden van overheidsinstanties en uitvoerders van de sociale verzekeringen kunnen die pensioenen vaak wél worden uitgekeerd.
- Pensioenfondsen moeten communiceren met hun deelnemers. Daarvoor is ook informatie-uitwisseling nodig met de Registratie Niet Ingezetenen voor mensen die de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt, maar die wel (wettelijk verplicht!) geïnformeerd moeten worden over pensioen.
- In veel pensioenregelingen is bepaald dat wezen een uitkering krijgen. Als (half)wezen studeren, loopt die uitkering langer door tot een bepaalde leeftijdsgrens. Om een wezen uitkering zonder administratieve rompslomp uit te keren, is gegevensuitwisseling met DUO gewenst. Voor dit punt is door uw Kamer overigens al aandacht gevraagd bij de Verzamelwet Pensioenen 2019.
- In geval van faillissement wordt de deelnemer niet automatisch op de hoogte gesteld van het feit dat het UWV nog 1 jaar pensioenopbouw overneemt als dat aangevraagd wordt. Ook dit probleem is eenvoudig oplosbaar en in het belang van burgers.

Kortom, het uitkeren en administreren van pensioen wordt belemmerd. Pensioenen bereiken zelfs niet altijd hun bestemming. Het is van belang dat de staatssecretaris hier oog voor heeft en er een integrale oplossing komt. Uiteraard met voldoende waarborgen ter bescherming van de privacy. De Algemene Verordening Gegevensbescherming is echter niet geschreven om mensen hun pensioen te onthouden. Gegevensuitwisseling is bovendien niet nieuw. De uitwisseling met de basisregistratie Persoonsgegevens en de Polisadministratie is wel al wettelijk geregeld. Zo is het ook goede zaak dat pensioenfondsen informatie van het UWV ontvangen over (de mate van) arbeidsongeschiktheid, zodat de pensioenopbouw in veel gevallen premievrij

- kan doorlopen en de oude dag ondanks al het persoonlijk leed toch goed wordt geregeld.

Duidelijkheid over kosten en overgangstermijnen cruciaal voor pensioenuitvoering

De wetsbehandeling door uw Kamer biedt een uitgelezen kans om het voorstel beter toe te spitsen op pensioenfondsen. Wij beperken ons daarbij tot een paar vragen:

2. Hoe worden kosten toegerekend en verhaald op gebruikers zoals pensioenfondsen?

Informatieverstrekking in een veilige digitale omgeving is belangrijk voor iedereen. Veel pensioenfondsen maken gebruik van diensten van de digitale overheid in de vorm van DigiD en de Berichtenbox. Pensioenfondsen betalen in tegenstelling tot de (semi-)publieke partijen gebruikerskosten. Bijvoorbeeld voor iedere keer dat door een pensioendeelnemer bij de Berichtenbox wordt ingelogd om een pensioenoverzicht te raadplegen. Vanaf 2018 is voorgesteld € 0,52 voor elke keer dat een pensioendeelnemer inlogt op de Berichtenbox. Inloggen met DigiD kost per keer € 0,14.

Het wetsvoorstel verplicht pensioenfondsen tot het afnemen van DigiD voor deelnemers en E-herkenning voor werkgevers. Maar de kosten, en de wijze van doorbelasting, worden door de overheid bepaald.

Pensioenfondsen financieren ook het overgrote deel van mijnpensioenoverzicht.nl. Dit Pensioenregister betaalt ook gebruikerskosten waarvoor pensioendeelnemers indirect opdraaien. Het is daarom van belang dat gebruik van de digitale omgeving van de overheid betaalbaar is en blijft.

Overigens is het in dit verband merkwaardig dat de maatschappelijke wens is dat mensen zich verdiepen in hun pensioen en het Pensioenregister tegelijk een flinke rekening moet betalen aan de overheid als deelnemers dat vervolgens daadwerkelijk doen. Het stimuleren van financiële geletterdheid door zowel pensioenfondsen als het Pensioenregister gaat dus gepaard met een rekening van de overheid.

3. Wat is de planning voor lagere regelgeving waarin veel ruimte is voor nadere invulling door de staatssecretaris?

Voor pensioenfondsen is van belang deelnemers en werkgevers zo gemakkelijk en veilig mogelijk hun gegevens te laten inzien via de sites van de pensioenfondsen. Zij, maar ook pensioenfondsen dienen voldoende tijd te hebben zich voor te bereiden op nieuwe regelgeving. Voor de sector is het van belang dat

- er bijvoorbeeld een overgangstermijn komt voor E-herkenning (het inlogmiddel dat werkgevers vanaf de inwerkingtreding van de wet moeten gebruiken om gegevens door te geven ten behoeve van de pensioenadministratie). Zonder die overgangstermijn komt de

- pensioenadministratie in de knel. Voor deelnemers voorziet het wetsvoorstel in een ruime overgangstermijn om over te stappen op DigiD Substantieel. Maar niet voor werkgevers. Terwijl het wetsvoorstel alle werkgevers in Nederland raakt. Bovendien blijkt uit onderzoek dat E-herkenning een nog onbekend fenomeen is onder ruim 50% van de werkgevers. Instanties als het UWV geven werkgevers 1 jaar de tijd om over te stappen op E-herkenning. In dat jaar kunnen werkgevers nog met hun huidige inlogmiddel inloggen bij het UWV. Logischerwijs zou voor de werkgevers richting hun pensioenfondsen ook een dergelijke overgangstermijn gegeven moeten kunnen worden.

Ook is onduidelijk:

- hoe lang de periode is dat door deelnemers aan pensioenregelingen nog op het huidige veiligheidsniveau ingelogd kan worden. Ook daarvoor geldt dat een overgangstermijn niet meer dan redelijk is.
- tot welk ander (privaat) inlogmiddel wordt besloten. Ook daarvoor geldt dat zodra een keuze is gemaakt, een overgangstermijn toegestaan zou moeten worden.
- hoe wordt omgegaan met inloggen bij uitvoeringsorganisaties die voor meerdere pensioenfondsen E-herkenning willen afnemen en via de groepsaansluiting meerdere fondsen daarop willen aansluiten. De verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen en beroepspensioenfondsen lopen dan aan tegen beperkingen uit de Wet BPF 2000 en de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Als groepsafnemer verschijnt na in het inloggen met E-herkenning in beeld ook het logo van de uitvoeringsorganisatie, naast de naam van het pensioenfonds. Verder is volstrekt onduidelijk dat het gaat om communicatie vanuit het pensioenfonds. Dit probleem schijnt technisch niet op te lossen te zijn. Maar dat leidt ertoe dat een groepsaansluiting niet mogelijk is. Voor elk pensioenfonds afzonderlijk zal een aansluiting met E-herkenning geregeld moeten worden. Wat tot hogere uitvoeringskosten leidt.

Kortom, het wetsvoorstel heeft een stevige impact, de implementatietermijnen zijn te kort en er bestaan nog veel onduidelijkheden voor de pensioensector.

Voor meer informatie over dit paper nodigen wij u van harte uit om contact op te nemen met Richard Pauw via 06 50489442 of pauw@pensioenfederatie.nl